

Søren Johannessen
BattMan Energy ApS, CVR: 43571451
Balticagade 15C, 1.sal
sej@battman.energy

5. december 2025

Dispensation til to digegennembrud

Odsherred kommune har modtaget ansøgning af 23. september 2025 om dispensation til to gennemgravninger af 3 meters bredde af et beskyttet stendige mellem hhv. matriklerne 4f Kollekolle By, Vig og 13a Svinninge By, Nr. Asmindrup, og 4a Kollekolle By, Vig og 13l Svinninge By, Nr. Asmindrup. Gennemgravningerne er ønsket for at lægge kabler på tværs af diget til forsyning af en batteristation på Kollekollevej 1, 4572 Nr. Asmindrup. Projektets beliggenhed fremgår af bilag 1.

Diget er beskyttet efter museumsloven, lovebekendtgørelse nr. 358 af 8. april 2014. Digets tilstand må efter lovens § 29 a, stk. 1 ikke ændres. Kommunen kan i visse tilfælde dispensere fra beskyttelsen.

Dispensationen forudsætter, at underboring i praksis ikke er mulig.

Afgørelse

Kommunen dispenserer fra beskyttelsen til at gennemgrave diget de to ansøgte steder. Dispensationen er meddelt med hjemmel i § 29 j, stk. 2 i museumsloven. Dispensationen er meddelt på de vilkår, der er anført i næste afsnit.

Der er en klagefrist på 4 uger fra din modtagelse af dette brev, og dispensationen træder først i kraft, når klagefristen er udløbet.

Hvis der bliver klaget til Miljø- og Fødevareklagenævnet over afgørelsen, skal nævnet tage stilling i sagen, før dispensationen kan udnyttes.

Dispensationen vedrører kun forholdet til de generelle beskyttelsesbestemmelser i museumsloven kapitel 8a. Andre nødvendige tilladelser skal søges hos de relevante myndigheder.

Erhverv, Teknik og Kultur

Sag: 01.05.25-P25-25-8
KS: jafra

Naturteam

59 66 60 14
bendy@odsherred.dk

Odsherred Kommune
59 66 66 66

kommune@odsherred.dk
odsherred.dk

Dispensationen falder bort, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år fra datoen på dette brev, jf. § 29 k, stk. 2 i museumsloven.

Vilkår for dispensationen

Dispensationen er meddelt på følgende vilkår:

- Der skal ske arkæologisk overvågning af gennembrydningen. Det arkæologiske museum (Museum Vestsjælland) skal:
 - overvåge gennembrydningen af diget og dokumentere/sikre eventuelle arkæologiske interessante anlæg,
 - dokumentere de to lodrette snit i det gennembrudte dige og beskrive digets konstruktion.
- Senest 4 uger efter kabellægningen skal diget reetableres.
- Sten og jord skal lægges tilbage samme sted, i samme form og med samme opbygning, som det tilstødende intakte dige, dog ca. 20 % højere end resten af diget for at tage højde for efterfølgende jordsætning.
- Slots- og Kulturstyrelsen kontaktes, når reetableringen er udført med henblik på godkendelse.

Forhold til andre myndigheder

Hvis der bliver fundet arkæologisk materiale (stensamlinger, mørk jord, knoglerester eller potteskår eller lignende) ved arbejdet, skal arbejdet standses med det samme. Fundet skal straks anmeldes til Museum Vestsjælland på tlf. 25 52 83 83. Kommunen har orienteret museet om dispensationen ved kopi af dette brev.

Hvis der under bygge- eller jordarbejder konstateres en forurening af jorden, skal kommunen underrettes på tlf. 59 66 60 35.

Begrundelse

Kommunen har i sin behandling af sagen lagt vægt på, at gennemgravning af diget kan være nødvendig, da underboring kan vise sig umulig. Herudover lægges der vægt på, at dispensationen meddeles på vilkår, der sikrer arkæologisk overvågning, og at reetableringen skal godkendes af Slots- og Kulturstyrelsen. Endeligt er der lagt vægt på, at dispensationen ikke strider mod de hensyn, som administrationen af digebeskyttelsen er udtryk for, og at arbejdet ikke vil beskadige eller ødelægge levesteder for bilag IV-arter.

Du kan finde en uddybende redegørelse for afgørelsen i bilag 2.

Klagevejledning

Afgørelser efter museumsloven kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet.

Detaljeret klagevejledning findes i bilag 3.

Hvis du ønsker at indbringe denne afgørelse for en domstol, skal retssagen være anlagt inden 6 måneder efter, at du har modtaget afgørelsen jf. § 29 x i museumsloven.

Annoncering

Afgørelsen er annonceret på Odsherred Kommunes hjemmeside:

<http://www.odsherred.dk/kommuneinformationer/afgoerelser>

Sagens videre forløb

Hvis du har spørgsmål til afgørelsen, er du velkommen til at kontakte Naturteamet på tlf. 59 66 60 05 eller mail natur@odsherred.dk

Du får kun besked herfra, hvis der modtages en klage over afgørelsen.

Venlig hilsen

Benjamin Dyre
Natursagsbehandler

Kopi sendt til:

1. Ejer af Kollekollevej 1, Allan Schomburg Klestrup Hansen, via digital post
2. Ejer af Gl Nykøbingvej 36B, Andel Holding, via digital post
3. Ejer af Gl Nykøbingvej 38, K Jørgen Kristensen, via digital post
4. Ejer af Gl Nykøbingvej 65, Flemming Frederiksen og Birgitte Hansen, via digital post
5. Slots- og Kulturstyrelsen, post@slks.dk
6. Museum Vestsjælland, plan@vestmuseum.dk
7. Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø, mail@sgav.dk
8. Naturstyrelsen Midtsjælland, msj@nst.dk
9. Danmarks Jægerforbund, post@jaegerne.dk
10. Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk; dnodsherred-sager@dn.dk; hg@eco-forum.dk
11. Friluftsrådet, fr@friluftsradet.dk; odsherred@friluftsradet.dk; lokalraad@friluftsradet.dk;
12. Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk; odsherred@dof.dk
13. Danmarks Kulturarvs Forening, post@kulturarvsforening.dk

Bilag 1. Kort med projektets placering

Kort 1: Krydsning af diger er markeret med stjerner på indsatte kort. Kabellægningen er vist med rød streg. Beskyttet dige er vist med orange streg.

Bilag 2. Redegørelse

Du har søgt om dispensation til at etablere to gennemgravninger af 3 meters bredde af et beskyttet stendige mellem hhv. matriklerne 4f Kollekolle By, Vig og 13a Svinninge By, Nr. Asmindrup, og 4a Kollekolle By, Vig og 13l Svinninge By, Nr. Asmindrup. Gennemgravningerne er ønsket for at lægge kabler på tværs af diget til forsyning af en batteristation på Kollekollevej 1, 4572 Nr. Asmindrup.

Kommunen har i dialog med ansøger spurgt til, om der er et alternativ, der betyder, at diget ikke skal krydses, fx ved en direkte forbindelse syd for transformatorstationen, hvor batteristationen skal placeres. Ansøger har oplyst, at kablet efter krav fra NEXEL skal føres ind på transformatorstationens område fra den nordlige side, hvilket uundgåeligt vil medføre, at diget skal krydses. Samtidigt er det oplyst, at transformatorstationen ikke vil tillade ansøgers kabel at krydse ind over transformatorstationens matrikel, bortset fra ved forbindelsespunktet. Derfor har ansøger været nødt til at lægge kabeltraceet rundt om transformatorstationens matrikel 4f Kollekolle By, Højby og derved at krydse diget to steder.

Lovgivning

Diget er omfattet af beskyttelsen af sten- og jorddiger, som fastlagt i bekendtgørelse nr. 1190 af 26. september 2013 om beskyttede sten- og jorddiger og lignende.

Efter museumslovens § 29 j, stk. 2, kan kommunalbestyrelsen i særlige tilfælde gøre undtagelse fra bestemmelsen i museumslovens § 29 a, stk. 1.

Museumslovens § 29 a er en forbudsbestemmelse, hvis formål er at sikre sten- og jorddiger som kulturhistoriske spor og sikre de biologiske og landskabelige interesser, der knytter sig til digerne.

Beskyttelsen betyder, at der ikke må ændres i tilstanden af de beskyttede sten- og jorddiger. Digerne må ikke fjernes eller beskadiges. De må heller ikke beplantes eller gentilplantes.

Digerne er beskyttede, fordi en meget stor del af de diger, der tidligere eksisterede, er fjernet inden for de seneste 100 år. Digerne er vigtige historiske elementer i kulturlandskabet og fortæller om tidligere tiders arealudnyttelse, ejendomsforhold og administration. Digerne fungerer også som levesteder og spredningsveje for dyr og planter. Endelig bidrager digerne til et afvekslende landskab. Et beskyttelsesværdigt dige behøver ikke nødvendigvis at være såvel landskabeligt som kulturhistorisk eller biologisk værdifuldt. Det kan være tilstrækkeligt, at diget vurderes værdifuldt i én henseende. Miljø- og Fødevarerklagenævnet har særligt lagt stor vægt på digernes væsentlige kulturhistoriske værdi som udtryk for ældre tiders ejendomsstruktur og udskiftningsmønster m.v.

Det fremgår af Slots- og Kulturarvsstyrelsens hjemmeside om praksis for dispensation til midlertidige gennembrud, at der i visse tilfælde ikke kræves dispensation til mindre midlertidige gennembrud af under 5 meters bredde. Men at det, hvis det fx drejer sig om stendiger eller diger med særlige kultur- eller naturmæssige hensyn tilknyttet, kan kræve dispensation.

Beskrivelse af diget

Kommunen var på besigtigelse d. 13. november 2025. Diget udgør en lang og markant linje i landskabet med karakter af et levende hegn. Der er tale om et større stendige med 2-3 skifter og med en bred fod i jord. Diget er typisk 1 meter over terræn, men nogle steder er det op til 1,5 meter over terræn. Der er generelt et terrænspring, hvor marken mod syd ligger højere i terræn.

Diget er sunket noget sammen og fremstår med skråning op mod stenskipsterne. Det vurderes at diget er ca. 2 meter bredt og med en noget bredere fod.

Diget er meget tilgroet. Der ligger flere store bunker af sten op ad diget. På diget vokser bl.a. Selje-Røn, Slåen, Mirabel, Hassel, Hyld, Vild Rose sp., Benved og Brombær, og i kanten mod marken var der bl.a. Hundegræs, Gråbynke og Stor Nælde. Diget ser ud til at have været bevokset i mange år, men er dog uden egentlige veterantræer og lignende.

Lige syd for en ældre lade på ejendommen KolleKollevvej 38 fandtes en eksisterende åbning i diget. Åbningen i diget ses på digekortet og anses for lovligt etableret.

Foto 1: Diget ud for transformatorstationen

Foto 2: Diget ud for marken mod øst

Foto 3: Diget med åbningen tæt ved laden.

Diget er i kommuneplanen omfattet af Grønt Danmarkskort igennem et område på 50 meter på hver side af diget, der er udpeget som potentiel økologisk forbindelse.

Kommunen har d. 25. november 2025 fået en udtalelse fra Museum Vestsjælland om digets kulturhistorie. Museet oplyser bl.a. *"Diget har udgjort den administrative grænse imellem Asmindrup sogn og Vig sogn, og været grænsen imellem Kollekolle's ejerlav og Svinninge's ejerlav. Denne opdeling af de enkelte landsbyers jorde går sandsynligvis mere end 1000 år tilbage, og for dette diges vedkommende stadfæstes den ved sogneinddelingen i den tidlige*

middelalder. Om så det eksisterende dige er helt så gammel er svært at sige. Diget er snorlige, og dermed ligner det umiddelbart et udskiftningsdige, som ofte er meget lige i deres forløb, modsat de gamle sognediger og ejerlavsdiger, som ofte var mere uregelmæssige og krogede i forløbet (tilpasset landskabet)."

Kommunen finder, at diget medvirker til et afvekslende landskab og giver landskabet dybde, og at diget dermed har stor landskabelig værdi. Da diget udgør et ældre sogne- og ejerlavsdige, er det et kulturhistorisk meget værdifuldt og væsentligt dige. Selvom diget er præget af næringselskende arter og tilgroning, har diget væsentlig biologisk værdi af flere grunde:

1. De ældre krat og digets karakter af levende hegn, store stenbunker og digets størrelse og opbygning, gør diget værdifuldt:
 - a. som levested for bl.a. småfugle og mindre pattedyr i området,
 - b. som raste- og overvintringssted for insekter, padder mv.,
 - c. som ledelinje og spredningsvej for faunaen i området.
2. Som element i Grønt Danmarkskort som potentiel spredningskorridor er diget væsentlig at bevare.

Det bemærkes dog, at digets ret tætte bevoksning betyder, at diget kun i ringe grad er soleksponeret, og at vegetationens præg af eutrofiering, gør det uegnet som levested for fx markfirben.

Kommunen har under sagens behandling været i dialog med ansøger ad flere omgange. Kommunen har spurgt til, om det i stedet er muligt at benytte den eksisterende åbning i diget. Ansøger har dog oplyst, at dette ikke er muligt med henvisning til, at transformatorstationen ikke vil have kabler på deres matrikel.

Kommunen har i sin behandling af sagen lagt vægt på, at gennemgravning af diget kan være nødvendig, da underboring kan vise sig umulig. Herudover lægges der vægt på, at dispensationen meddeles på vilkår, der sikrer arkæologisk overvågning, og at reetableringen skal godkendes af Slots- og Kulturstyrelsen. Endeligt er der lagt vægt på, at dispensationen ikke strider mod de hensyn, som administrationen af digebeskyttelsen er udtryk for, og at arbejdet ikke vil beskadige eller ødelægge levesteder for bilag IV-arter.

Natura 2000 og Bilag IV-arter

Diget ligger ikke i et Natura 2000 område. Det nærmeste Natura 2000 område ligger i en afstand af ca. 2,7 km øst for projektområdet. Det er kommunens vurdering, at på grund af afstanden og projektets begrænsede, lokale karakter kan det udelukkes, at det ansøgte i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, vil kunne påvirke et Natura 2000-område væsentligt.

Vurdering af bilag IV arter

I Odsherred Kommune findes følgende arter omfattet af habitatdirektivets bilag IV:

Ni arter af flagermus (brun langøre, brunflagermus, dværgflagermus, frynseflagermus, pipistrelflagermus, skimmelflagermus, sydflagermus, troldflagermus og vandflagermus), Markfirben, tre paddearter (spidssnudet frø, stor vandsalamander og løvfrø (den sidste indført i nyere tid)), Grøn mosaikgoldsmed, Natlyssværmer og Mygblomst.

Kommune vurderer, at det umiddelbart kan udelukkes, at projektområdet kan være levested for Mygblomst, grøn mosaikgoldsmed, natlyssværmer og løvfrø, da disse arter kun er fundet meget langt fra matriklen eller stiller meget specifikke krav til levestedet, som ikke er opfyldt her.

Flagermus yngler og raster i gamle træer med hulheder eller i bygninger, hvor der er adgangshuller. Da der i forbindelse med projektet ikke fældes gamle træer med hulheder som er egnede som yngle- eller rasteområde for flagermus, vurderer kommunen at det kan udelukkes at projektet vil påvirke flagermus negativt.

Spidssnudet frø og stor vandsalamander findes i alle dele af kommunen på egnede lokaliteter. De to paddearter yngler begge i søer og vandhuller, og vandkvaliteten er af stor betydning for udviklingen af ynglen. Uden for yngletiden har padderne rasteområde på land omkring vandhullerne, spidssnudet frø kan også overvintre i strømmende vand. Spidssnudet frø og stor vandsalamander ville kunne anvende diget som en spredningskorridor og muligvis som overvintringsområde, hvis arterne kan finde ned i jordhuller i diget. Nærmeste ynglested er ca. 500 meter øst for området, hvor stor vandsalamander er registreret. Da diget reetableres, og da arbejdet er begrænset til 2 x 3 meter af diget, vurderes det, at digets funktion som rastested og spredningsvej ikke påvirkes.

Markfirben findes i alle dele af kommunen på egnede lokaliteter som fx overdrev og kystskrænter. Markfirben lever på lysåbne arealer med lav vegetation, men har også behov for områder med højere vegetation til skjul. De yngler i løs jord/sand på de lysåbne arealer. Da diget fremstår meget tilgroet og præget af næringselskende vegetation, er det vurderingen, at diget ikke er et muligt levested for markfirben.

Samlet set vurderer kommunen derfor, at det kan udelukkes, at projektet vil kunne ødelægge plantearter omfattet af habitatdirektivets bilag IV eller skade levesteder for dyrearter omfattet af samme.

Kommunen vurderer på denne baggrund, at der kan dispenseres fra museumslovens § 29 a.

Klagevejledning

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til Odsherred Kommune, der har truffet afgørelsen.

Klagefristen er 4 uger fra den dato, som afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Odsherred Kommune i Klageportalen. Privatpersoner skal ved klage betale et gebyr på 900 kr. Virksomheder og organisationer skal betale et gebyr på 1.800 kr. Klagegebyr opkræves af Nævnenes Hus. Betaling af klagegebyr sker ved elektronisk overførsel eller ved giroindbetaling. Gebyr skal indbetales inden for en fastsat frist. Hvis gebyret ikke indbetales inden udløbet af fristen, afvises klagen.

Hvis du ikke kan bruge Klageportalen på grund af eksempelvis handicap, sprogvanskeligheder, problemer med digitale medier, psykiske lidelser eller fordi du er socialt udsat, så kan du sende en anmodning om fritagelse for brug af Klageportalen til Nævnenes Hus, Toldboden 2, 8800 Viborg eller som mail til nh@naevneneshus.dk. I din anmodning til nævnet skal du oplyse hvis du allerede er fritaget fra at bruge Digital Post af kommunen. Når du ansøger om at blive fritaget for brug af klageportalen, er det vigtigt, at du giver Odsherred kommune besked om det.

Klageberettigede:

- Adressaten for afgørelsen
- Ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører
- Offentlige myndigheder
- Lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen
- Landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø
- Landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.